

Artist-run & artist-centred organisaties

Een nota ter inzage in het engagement en de eigenheid van deze werkingen

- *We willen deze organisatievorm en het belang van toegang tot subsidiëring ervoor in het actuele kunstenveld bepleiten.*
- *We willen deze werkvorm en het belang ervan in de ecologie van het kunstenveld toelichten en verdedigen, over de grenzen en de specificiteit van de verschillende disciplines heen.*
- *We willen uitleg geven bij deze organisatievorm, omdat er in het verleden verschillend op gereageerd werd vanuit verschillende beoordelingscommissies.*
- *We willen die duiding graag geven omdat deze kleinschalige organisaties – bewust - weinig zichtbaar zijn, daar hun communicatie zich toespitst op de kunstenaars en zich niet richt op zelfpromotie.*

Wie zijn we ?

Artist-run en artist-centred organisaties ondersteunen de artistieke praktijk en trajecten van (verschillende) kunstenaars. De organisaties zijn ontstaan vanuit een duidelijke noodzaak en in antwoord op de groeiende flexibilisering van de kunstenaarspraktijk, die steeds sterker inbreekt op de gezonde, kwaliteitsvolle en professionele ontwikkeling van deze praktijk. De organisaties verbinden de afzonderlijke projecten, engagementen en relaties van de kunstenaars en bieden zo continuïteit in een gefragmenteerde realiteit.

- *artist-run organisaties: opgericht door verwante kunstenaars die ondersteunende medewerkers delen*
- *artist-centred organisaties: opgericht door cultuurwerkers voor de ondersteuning van verschillende artiesten*

Wat is eigen aan onze praktijk en maakt ons bijzonder in het kunstenveld?

- *We werken voor en/of door kunstenaars – de kunstenaarspraktijk en het behoud van de artistieke autonomie van de kunstenaars staan centraal.*
- *We gaan de versnippering van de individuele praktijken tegen en omkaderen de artistieke werking op inhoudelijk, productioneel, administratief en promotioneel vlak met het oog op de langere termijn. De structuur dient als ruggengraat voor de kunstenaarstrajecten.*
- *We bouwen op een duurzame manier expertise op, collectiviseren en delen. Zo worden wij een plek voor kennisontwikkeling over de actuele kunstpraktijk.*
- *We werken op maat van individuele, specifieke en vaak hybride kunstenaarspraktijken.*
- *Wij spelen een faciliterende rol tussen kunstenaars, subsidiënten, werkplaatsen, kunstencentra, galleries, festivals, musea, cultuurcentra, (inter)nationale partners en kunnen zo de kunstenaarsstem meer draagkracht geven en nieuwe kunst- en werkvormen meer kansen te geven.*
- *In onze structuren kunnen kunstenaars de verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen praktijk.*
- *Onze werkingen dienen als voorbeeld voor zelforganisaties. In het buitenland is deze manier van werken minder bekend en wordt hij steeds vaker tot voorbeeld genomen.*

Wat doen we concreet?

Tussen de organisaties onderling bestaan *grote verschillen*, o.a. door de specifieke werkcontext en financieringsmodellen per artistieke discipline (podiumkunsten, beeldende kunst, muziek, film...), de aard van het artistiek werk, het aantal kunstenaars en hun specifieke noden en het waardenkader van waaruit gewerkt wordt. Hieronder een lijst van typische activiteiten of vormen van ondersteuning waar elke organisatie een eigen selectie en combinatie uit maakt.

- *Onderzoek en ontwikkeling*: tegengaan versplinterde residentiepraktijk, doorgeven van praktische en theoretische expertise, uitwisseling van kennis onder de kunstenaars, opbouw van *peer-to-peer* structuren...
- *Financiële omkadering*: het zoeken van middelen om artistiek werk te kunnen maken: subsidieaanvragen, coproductenten, eigen inkomsten, diversifiëren van inkomsten...
- *Productie en administratie*: het produceren van werk en de administratieve omkadering daarvan.
- *Communicatie, promotie en distributie*: het zichtbaar maken en verspreiden van artistiek werk, vaak in samenwerking met coproducerende partijen of galerieën.
- *Contextualisering*: reflectie op de kunstpraktijk:
 - het ontwikkelen van inhoudelijke programma's rondom dit artistiek werk en/of gemeenschappelijke thema's, maatschappelijke bezorgdheden etc.
 - het ontwikkelen van een ruimere visie op de artistieke praktijk (nadenken over alternatieve manieren om productie en de artistieke praktijk an sich te organiseren; het heronderhandelen van de positie van de kunstenaar in de relatie kunstenaar – kunstinstelling)
- *Vertegenwoordiging van kunstenaars* tegenover verschillende partners, o.a. via belangenbehartigers.

De basisprincipes leiden tot enkele kenmerkende zakelijke keuzes

- Onze organisaties houden we *bewust klein* om op maat en flexibel te kunnen blijven werken. De meeste van de structuren werken met een klein team van vaste medewerker(s) in deeltijds dienst.
- Door het principe van *maatwerk*, volgt de keuze van de vorm waarin samengewerkt wordt met de kunstenaars op de noden en wensen van die kunstenaars. Het stroomlijnen van de manier van (samen)werken binnen de structuur is geen doel op zich.
- We draaien op basis van een *minimale overhead*. We proberen deze te beperken door het delen van bv. infrastructuur en door een efficiënte uitwisseling van kennis binnen alle schakels van de keten (onderzoek, ontwikkeling, productie en distributie).
- Wij hebben doorgaans *geen of een beperkt eigen artistiek budget* en vormen daarom een ogenschijnlijk afwijkende categorie binnen het Kunstendecreet.

De structuren legitimeren en profileren zich niet als artistieke werkingen, maar zijn hiermee wel onontbeerlijk en zeer dicht verbonden. Op een aantal uitzonderingen na wordt een bewuste loskoppeling gemaakt van de artistieke financiering (daarvoor worden vnl. projectsubsidies en coproducties ingezet) en de financiering van de ruggengraatstructuur. Deze houdt zichzelf primair in stand met werkingssubsidies, percentages van projectmiddelen en eventueel andere eigen inkomsten. Artistieke

creaties worden met andere woorden niet geïntegreerd in de basisfinanciering van de ruggengraatstructuur; de structuur wordt gebruikt om met projectsubsidies en/of coproducties te kunnen werken, commissies en/of opdrachten mee te organiseren.

Voor een aantal van de *artist-run* organisaties is het inhoudelijke verhaal wel veel explicieter in de eigen activiteit verbonden. Maar ook hiervoor worden extra middelen gezocht, zoals coproducties of projectsubsidies.

September 2015

Art Spot, Aubergine, Auguste Orts, Bis Booking, Bold, Bookman, Caravan Production, Cluster, Curtain Calls Productions, Escautville, Gentlemanagement, Hiros (fusie Mokum & Margarita Production), Inside Jazz, Jubilee, Keremos, Klein Verzet, Kosmonaut Production, Manyone, MER. paper kunsthalle, O.C.A.M., Overtoon, Rockoco, Seventyseven, SIC, SPIN, Vincent Company, Werktank, Zephyrus

Met dank aan Kunstenpunt, die het gesprek tussen de structuren begeleidde